

Ofta býr fals undir fríum skinni.

Geríð so væl at hýsa hesi grein:

Síðan eg kom heim úr Íslandi, havi eg av og á kagað niður í »14. sept.«. Henda skrivning tykir mær so ógvilg, ósiðilig og á mangan hátt so ómoralsk, at hon valla finnur líka sín í allari heimspressuni. Hon er ov mikil litad av at vera skrivað fyrri tápulingar, at fólk yvirhøvur taka hana fyrri fult. Fyri hampa- og toluliga mentaðum fólk man hon tí í flestu førum verða javnmett við tær dyggastu kriminalromanirnar. Kann vera, at Føroyingar eru fódurlættir, men teir taka nú einaferð ikki við øllum lættisoppnum, ið teirir myndast.

Tá ið eg ikki beinan vegin nevndi, hvussu ósonn henda skrivning er, so var hetta orsakað av, at ósannindis- ella villileiðingarskrivningin hjá hesum blaði veruliga hevur eina serstöðu. Blaðið kemur fram við ógviliga grovum — og ofta hálvum og heilum lygnum — skuldsetingum móti øðrum, men tegir burtur síni og partamanna svikabregð móti t. d. fiskimennum.

Landsstýrið verður lagt undir allan møguligan fjandansskap. Í tí er tíverri almikið rætt: men so skuldi tað eisini verið blaðsins skylda at sagt frá sínum egna luti og egnu ábyrgd í hesum fjandansskapi. Tað tegir blaðið við — og tað er eisini ein háttur at ljúga uppá og serstakliga at spæla myrka-spæl við lesarunum uppá.

Læknamálið

Seinni tíðina hevur blaðið serstakliga válað sær í læknamálinum, men sum vanligt gloymir tað at siga frá tess egna og partamanna beinleiðis og óbeinleiðis samarbeiði við landsstýrissflokkanar fyrri at fella málið. Við vitandi og vilja roynir blaðið at tuga burtur, at H. við Høgadalsá og D. P. Danielsen í dyggum samarbeiði við landsstýrissflokkanar vóru við at reka málið burtur av tingi og svikja orð og lyfti, ið teir einaferð høvdu givið Klakksvíkingum. Heldur ikki nevna teir við einum orði, hvørja móttöku teir góvu uppskotunum hjá Richard Jacobsen, tá ið hann í seinastu tingsetu royndi at fáa í lag eina loysn. Hvi ikki endurgeva røðu Erlends Paturssonar, har hann legði fram sínar grundir, hvi hann ikki helt seg kunna ganga ynskjum Klakksvíkinga, soleiðis sum tey vóru orðaði í uppskoti Richards Jacobsens, á móti? Nei, tøgner besta vápn hjá hesum monnum í hesum máli. Á tann hátt vóna teir, at Norðoyingar fara at gloyma svikabregðini. So man tó neyvan fara at vera. Norðoyingar hava víst, at frægari tari er í teimum, enn at teir lata seg villileiða og nýta til bløk, nú hesir politisku myrka-spælarnir endaliga hava fingið

eyguni upp og vórðu noyddir at ásanna, at Klakksvíkingar meintu tað álvarliga og vóru til reiðar at taka ímóti bæði donsku politimennunum og teimum, ið altið sviktu, hvørja ferð ástóð. Tí sømir tað hesum monnum betur at halda seg á básum saman við landsstýrissflokkanum, ið teir hava gjørt felags sak við í hesum máli — ikki bert einaferð, men altið.

Henda ógerðin kann tigast burt í einum blaði, men í minni Norðoyinga verður hon ongatið at hvørva.

Minсталонarsvikíð

— Mætasta mál, ið fyrri var á seinastu tingsetu, er óreingiliga minstalónin og prísviðbótarspurn-ingurin.

Hvussu bóru hesir menn seg at í hesum málum?

Um várið 1954 vóru fiskimenn í verkfalli, orsakað av einum týðiligum broti frá formannsins síðu av sáttmálanum, ið inngingin varð árið fyrri, men hareftir fiskimenn mistu hundraðir av krónum, tí hesin sáttmáli var so illa gjørdur, at hann stórliga minkaði heldur enn at økja um inntøkumøguleikarnar.

Mangt og margt hendi undir hesum verkfalli, ið ikki skal umrøðast her, men vert er at nevna, at formaðurin — Erl. Patursson — einaferð bjóðaði reiðarunum at avlýsa verkfallið, um teir vildu ganga við til tað látluriga litla, at hækka línuþrosentið við **einum einasta** pst.. Hetta var kortini so lítið, at fiskimenn ikki eingongd vildi vunnið tað aftur, ið teir mistu árið frammanundan. Men so forstokkaðir vóru reiðararnir, at teir ikkiingu við til hetta, hóast teir fullvæl vitstu, at teir harvið høvdu beint fyrri Erl. Paturssyni bæði sum fiskimannafelagsformanni og politikkara, hvat ivaleyst vildi havt verið ein stórsigur fyrri fiskimenn.

Bótin

Omaná hetta verkfallið kom bótin. So lógið tað ljóðar var Fiskimannafelagið til reiðar at gjalda allar sakarumløysirnar hjá reiðarunum. Vórðu fiskimenn spurdir, vildi ivaleyst eingin gingið við til hetta. Hvat sjálvari bótini viðviki góvu reiðarar ríkliga eftir, tó skuldu vit gjalda 120.000 kr. Varð hesin peningur goldin beinleiðis, vildu teir, ið stjórna felagnum, havt mist andlitið beinan vegin, tí varð ella verður hesin peningur goldin umvegis — snildislig er mannagongdin hjá hesum monnum, men heilt blindir eru vit tó ikki.

Pínslavátturin

Lítið ber til at róta í hesum vavgreytinum uttan at nevna eina hending, ið nú man vera búgvín at fáa ein meira rættferðarligan dóm, enn hon hevur fingið tað

frammanundan. Erl. Patursson varð fyrri óðamannagerðir dæmdur at haldast í fangatýppi í 40 dagar. Glæðbeintur kvikaði hann sær út í Tinganes — atlandi fyrri at spæla pínslaváttur. Nú hendi tað, at ein kundur hoyra, at Erl. »bløddi« fyrri okkum fiskimenn. Slíkt tvætl taki eg ikki undir við. Nei, nei, tað var ikki Erlendur, ið bløddi. Erlendur fekk **fulla lön** bæði undir verkfallinum, og meðan hann sat. Men tey, ið bløddi, vóru vit fiskimenn, okkara konur og okkara børn. Vit bløddi, vit fingi onga lön, ongar pengar, vit máttu geva út á hvørjum degi — og einki oyra kom inn, vit mistu og mistu í stórum. Tað er veruleiki!

Tá ið teir tóku hinar 150 krónurnar

So kom valið. Fiskimannafelagsformaðurin — pínslaváttavaldur — kom á ting sjálvur sætti. Og so henda svikabregðini slag í slag. Nú vísa teir andlit. Vit høvdu vunnið 800 kr. í minstuløn. Tað mundi teir halda vera ov mikil. Hvat meining var í tí, at vit, ið bert arbeidda ein part av árinum, skulu fáa somu lön sum fastlontir, lærarar og aðrir? Nei, her mátti kutast burtur av. Nevnd fiskimannafelagsins setti tí uppskot um, at takast skuldi 150 kr. burtur av mánaðarløn okkara. Hetta uppskot kom á ting, og í figgjarnevndini varð hetta av Erl. Paturssyni, H. við Høgadalsá, Poul Petersen, Andreas Djurhuus, Hans Iversen og Djóna í Geil gjørt til lógaruppskot og seinri gjørt til lóg við tingsamtykt. Harvið høvdu fiskimenn mist 150 kr. um mánaðin, okkara livilíkindi vóru skerd, minni til matna og klædna, einki til friðkan av heiminum, einki til lærdóms hjá børnunum o. s. fr. Soleiðis hava hesir menn tiggjað sær. Skomm fáir teir fyrri tað! Men vit skuldu ikki bert eyðrænast fyrri hesar 150 kr.

Samstundis vórðu vit dýktir undir í tolli — 1 milj. 200.000 kr. Harvið skerdi teir livilíkindini enn meira, ja, eg fari neyvan stórvegis villur, um eg sigi, at vit við hesi tolllógini, t. v. s. skerjanini av keypikraftini og so teimum 150 kr. burtur av minstulónini, í minsta lagi hava mist 300 kr. um mánaðin.

Fleiri orð nýtast ikki. Hesir menn hava sjálvir tala. Teirra tala røkkur inn í hvørt fiskimannaheim í Føroyum. Vit kenna sviðan av svikunum, konurnar og børnini kenna sviðan av svikunum.

Og hin ruðuleikin

Hvussu verður ikki talað og skrivað um viðurskiptini í Grønlandi. Sáttmálin út av lagi ringur. Eingin minstalón fyrr enn miðskeiðis í juni. (Tað er tíðin, tá ið Tinganes hjá D. P. Danielsen, partamanni Erl. Paturssonar, frm. Fiskimannafelagsins fer yvir). Ja, soleiðis er lagið — ruðuleikin.

Og so Íslandsmenninir. Við stórum lýsingum verður teimum jætta bæði eitt og annað, bert teir vilja fara yvir. Men hvat hendir. Píndir verða vit eftir skatti. Eingin peningur kemur heim til konuna, sum í langar tíðir einki hevur at keypa fyrri. Hungur og hall í heiminum, alt í ólagið, einki fast at halda um, eingin fastur og rættferðsligur sáttmáli. Soleiðis eru vit viðfarnir av teimum, ið settir eru og sett seg hava á odda fyrri okkum. Í dýrum dómum skulu vit gjalda fyrri at fáa peningin heim, hóast vit seinasta ár fingi limagjaldið hækkað við 10 kr. frá 20 upp í 30 kr.

Felagið er veruliga gloppið okkum fiskimennum av hondum, men felagir, í heyst verður val av nýggjum, lat okkum tá gera upp við hesar niðingarnar og aftur taka ræðið í okkara egnu hendur!

Fiskimaður.

Licitatióin.

Vegna skúlabýgginevnd Tórshavnar býráðs verða hesi arbeiðir viðvíkjandi nýggja kommunuskúlanum

útboðin í almenna licitatióin:

- I. Inn- og útvendigt pussiarbeiði v. m.
- II. Centralhiti, kalt og heitt vatn-innstallatióin.

Tekningar, frágreiðingar fáast til láns frá hósdegi 23. juni hjá Lamhaug & Waagstein, Tinghúsvegur, móti 100 kr. í veðhaldi. Tilboðini skulu í seinasta lagi vera innkomin á skrivstovu okkara:

- I. Múrara-tilboð leygdagin 9. juli 1955 kl. 12.
- II. Rørleggjara-tilboð leygdagin 23. juli 1955 kl. 12.

LAMHAUGE & WAAGSTEIN

PRENTSMÍÐJAN Á HEYGSBREYT
TÓRSHAVN

AVRIKAR ALT PRENTINGARARBEIÐI

TELF. 1820